ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

მეთორმეტე გამოცემა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სსაკ. კ. ა. (გ) ც. კ-თან არსებული მარქს-ენგელს-ლენინის
ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალი

თბილისი

ი. სტალინი

ლენინიზმის საკითხები

თარგმანი
მეთერთმეტე რუსული გამოცემიდან

სახელმწიფო გამომცემლობა
პოლიტიკური ლიტერატურის სექტორი
1 9 5 1

სიტყვა კრემლის სასახლეში წითელი არმიის აკადემიკოსთა გამოშვებაზე

1935 წ. 4 მაისი

ამხანაგებო! არ შეიძლება იმის უარყოფა, რომ ამ ბოლო დროს ჩვენ დიდი წარმატებები გვქონდა როგორც მშენებლობის, ისე მმართველობის დარგში. ამასთან დაკავშირებით ჩვენში ძალიან ბევრს ლაპარაკობენ ხელმძღვანელთა დამსახურებაზე, ბელადების დამსახურებაზე. მათ მიაწერენ ყველაფერს, თითქმის ყველა ჩვენს მიღწევას. ეს, რა თქმა უნდა, არ არის სწორი და მართებული. საქმე მარტო ბელადებში როდია. მაგრამ დღეს ამაზე კი არ მინდა ვილაპარაკო. მე მინდა რამდენიმე სიტყვა ვთქვა კადრებზე, ჩვენს კადრებზე საერთოდ და კერძოდ ჩვენი წითელი არმიის კადრებზე.

თქვენ იცით, რომ ძველი დროისაგან ჩვენ მემკვიდრეობად მივიღეთ ტექნიკურად ჩამორჩენილი და ნახევრად-ღატაკი, გაპარტახებული ქვეყანა. ოთხი წლის იმპერიალისტური ომით განადგურებული, სამი წლის სამოქალაქო ომით ხელმეორედ განადგურებული ქვეყანა, სანახევროდ წერა-კითხვის უცოდინარი მოსახლეობით, დაბალი ტექნიკით, მრეწველობის ცალკეული ოაზისებით, რომლებიც ჩაკარგული იყვნენ უწვრილეს გლეხურ მეურნეობათა ზღვაში, — აი როგორი ქვეყანა მივიღეთ მემკვიდრეობად წარსულისაგან. ამოცანა ის იყო, რომ ეს ქვეყანა შუასაუკუნეობრიობისა და სიბნელის რელსებიდან გადაგვეყვანა თანამედროვე ინდუსტრიისა და მანქანიზებული სოფლის მეურნეობის რელსებზე. ამოცანა, როგორც ხედავთ, სერიოზული და ძნელი იყო. საკითხი ასე იდგა: ჩვენ **ან** გადავჭრიდით ამ ამოცანას უმოკლეს ვადაში და განვამტკიცებდით ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმს, **ან** ვერ გადავჭრიდით მას და მაშინ ჩვენი ქვეყანა — ტექნიკურად სუსტი და კულტურულად ბნელი — დაკარგავდა თავის დამოუკიდებლობას და იმპერიალისტურ სახელმწიფოთა სათამაშო ობიექტად გადაიქცეოდა.

ჩვენი ქვეყანა ტექნიკის დარგში მაშინ განიცდიდა უმწვავესი შიმშილის პერიოდს. გვაკლდა მანქანები ინდუსტრიისათვის. არ

გვქონდა მანქანები სოფლის მეურნეობისათვის. არ გვქონდა მანქანები ტრანსპორტისათვის. არ გვქონდა ის ელემენტარული ტექნიკური ბაზა, ურომლისოდაც წარმოუდგენელია ქვეყნის ინდუსტრიული გარდაქმნა. მოგვეპოვებოდა მხოლოდ ცალკეული წინაპირობები ასეთი ბაზის შექმნისათვის. საჭირო იყო პირველხარისხოვანი ინდუსტრიის შექმნა. საჭირო იყო ამ ინდუსტრიის წარმართვა იქითკენ, რომ მას ჰქონოდა უნარი ტექნიკურად გარდაექმნა არა მარტო მრეწველობა, არამედ სოფლის მეურნეობაც. ჩვენი სარკინიგზო ტრანსპორტიც. ამისათვის კი საჭირო იყო მსხვერპლის გაღება და ყველაფერში უსასტიკესი მომჭირნეობის გატარება; უნდა გაგვეწია მომჭირნეობა კვებაზედაც, სკოლებზედაც, მანუფაქტურაზედაც, რათა დაგვეგროვებინა საჭირო სახსრები — ინდუსტრიის შესაქმნელად. სხვა გზა ტექნიკის დარგში შიმშილის აღმოსაფხვრელად არ იყო. ასე გვასწავლიდა ჩვენ ლენინი, და ამ საქმეში ჩვენ ლენინის გზით მივდიოდით.

გასაგებია, რომ ასეთ დიდ და ძნელ საქმეში არ შეიძლებოდა გვქონოდა მთლიანი და სწრაფი წარმატებების მოლოდინი. ასეთ საქმეში წარმატებები გამოჩნდებიან მხოლოდ რამდენიმე წლის შემდეგ. ამიტომ საჭირო იყო აღჭურვილიყავით მაგარი ნერვებით, ბოლშევიკური სიმტკიცით და შეუპოვარი მოთმინებით, რათა გადაგველახა პირველი დაბრკოლებანი და განუხრელად წავსულიყავით წინ დიადი მიზნისაკენ, არ დაგვეშვა ჩვენს რიგებში მერყეობა და რწმენის უქონლობა.

თქვენ იცით, რომ ჩვენ ამ საქმეს სწორედ ასე ვუძღვებოდით. მაგრამ ყველა ჩვენს ამხანაგს როდი ეყო ნერვები, მოთმინება და სიმტკიცე. ჩვენს ამხანაგებს შორის აღმოჩნდნენ ადამიანები, რომლებმაც პირველი სიძნელეებისთანავე მოგვიწოდეს უკანდახევისაკენ. ნათქვამია, «ვინც ძველს გაიხსენებს, თვალიც დასდგომიაო». ეს, რა თქმა უნდა, სწორია. მაგრამ ადამიანს მეხსიერება აქვს, და ძალაუნებურად წარსული გაგონდება ჩვენი მუშაობის შედეგების შეჯამების დროს. **(მხიარული გამოცოცხლება დარბაზში)**. მაშ ასე, გვყავდა ისეთი ამხანაგები, რომელთაც სიძნელეებისა შეეშინდათ და პარტიას მოუწოდეს უკანდახევისაკენ. ისინი ამბობდნენ: «რად გვინდა თქვენი ინდუსტრიალიზაცია და კოლექტივიზაცია, მანქანები, შავი მეტალურგია, ტრაქტორები, კომბაინები, ავტომობილები? სჯობდა მეტი მანუფაქტურა მოგეცათ. სჯობდა მეტი ნეღლეული შეგეძინათ ფართო მოხმარების საგნების წარმოებისათვის და მეტი მიგეცათ მოსახლეობისათვის ყველა ის წვრილმანი, რაც ადამიანთა ყოფაცხოვრებას ამშვენებს. ინდუსტრიის შექმნა ჩვენი ჩა-

მორჩენილობის პირობებში, ისიც პირველხარისხოვანი ინდუსტრიისა — საშიში ოცნებაა».

რა თქმა უნდა, ის სამი მილიარდი მანეთი ვალუტა, რაც უსასტიკესი მომჭირნეობით მოვიპოვეთ და ჩვენი ინდუსტრიის შესაქმნელად დავხარჯეთ, — ჩვენ შეგვეძლო მოგვეხმარა ნედლეულის იმპორტისათვის და ფართო მოხმარების საგნების წარმოების გასაძლიერებლად. ესეც ერთგვარი «გეგმაა». მაგრამ ასეთი «გეგმის» დროს ჩვენ არ გვექნებოდა არც მეტალურგია, არც მანქანათმშენებლობა, არც ტრაქტორები და ავტომობილები, არც ავიაცია და ტანკები. ჩვენ უიარაღონი აღმოვჩნდებოდით გარეშე მტრების წინაშე. ჩვენ ძირს გამოვუთხრიდით სოციალიზმს ჩვენს ქვეყანაში. ჩვენ მოვექცეოდით ბურჟუაზიის, შინაური და გარეშე ბურჟუაზიის, ტყვეობაში.

ცხადია, არჩევანი უნდა მოგვეხდინა ორ გეგმას შორის: ან უნდა აგვერჩია უკანდახევის გეგმა, რომელსაც მივყავდით და არც შეიძლებოდა არ წავეყვანეთ სოციალიზმის დამარცხებისაკენ, ან შეტევის გეგმა, რომელსაც მივყავდით და, როგორც იცით, უკვე მიგვიყვანა სოციალიზმის გამარჯვებამდე ჩვენს ქვეყანაში.

ჩვენ ავირჩიეთ შეტევის გზა და გავწიეთ წინ ლენინური გზით, ეს ამხანაგები კი უკან ჩამოვაყენეთ, როგორც ისეთი ადამიანები, რომლებიც ძლივს იხედებოდნენ თავიანთ ცხვირწინ, მაგრამ თვალს ხუჭავდნენ ჩვენი ქვეყნის უახლოეს მომავალზე, ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმის მომავალზე.

მაგრამ ეს ამხანაგები ყოველთვის როდი სჯერდებოდნენ კრიტიკასა და პასიურ წინააღმდეგობას. ისინი გვემუქრებოდნენ ოჯანყების მოწყობით პარტიაში ცენტრალური კომიტეტის წინააღმდეგ. კიდევ მეტი: ისინი ზოგიერთ ჩვენთაგანს ტყვიებით ემუქრებოდნენ. როგორც ჩანს, მათ იმედი ჰქონდათ დავეშინებინეთ და იძულებული გავეხადეთ გადაგვეხვია ლენინური გზიდან. ამ ადამიანებს, ალბათ, დაავიწყდათ, რომ ჩვენ, ბოლშევიკები, განსაკუთრებული ყაიდის ხალხი ვართ. მათ დაავიწყდათ, რომ ბოლშევიკებს ვერ დააშინებ ვერც სიძნელეებით და ვერც მუქარით. მათ დაავიწყდათ, რომ ჩვენ გამოგვჭედა დიდმა ლენინმა, ჩვენმა ბელადმა, ჩვენმა მასწავლებელმა, ჩვენმა მამამ, რომელმაც ბრძოლაში არ იცოდა შიში და არც ცნობდა მას. მათ დაავიწყდათ, რომ რაც უფრო ძლიერ ცოფდებიან მტრები, რაც უფრო მეტად მოსდით ისტერია მოწინააღმდეგეებს პარტიის შიგნით, მით უფრო მეტად იწრთობიან ბოლშევიკები ახალი ბრძოლისათვის და მით უფრო გამალებით მიისწრაფიან ისინი წინ.

გასაგებია, რომ ჩვენ არც გვიფიქრია გადახვევა ლენინის გზიდან. კიდევ მეტი, გავმაგრდით რა ამ გზაზე, ჩვენ უფრო გამალებით წავედით წინ, ვაცამტვერებდით გზაზე ყველა და ყოველგვარ დაბრკოლებას. მართალია, ამასთან გზადაგზა დაგვჭირდა გვერდების დაზელა ზოგიერთი ამ ამხანაგისათვის. მაგრამ რა გაეწყობა. უნდა გამოვტყდე, რომ მეც მიდევს წილი ამ საქმეში. **(მჭუხარე ტაში, შეძახილები: «ვაშა»).**

დიახ, ამხანაგებო, ჩვენ მტკიცე რწმენითა და გამალებით წავედით ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციისა და კოლექტივიზაციის გზით. და ახლა ეს გზა შეიძლება უკვე განვლილად ჩაითვალოს.

ახლა უკვე ყველა აღიარებს, რომ ამ გზაზე ჩვენ უდიდეს წარმატებებს მივაღწიეთ. ახლა ყველა აღიარებს, რომ ჩვენ უკვე გვაქვს მძლავრი და პირველხარისხოვანი მრეწველობა, მძლავრი და მექანიზებული სოფლის მეურნეობა, გაშლილი და აღმავლობის გზით მიმავალი ტრანსპორტი, ორგანიზებული და საუცხოოდ შეიარაღებული წითელი არმია.

ეს ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ ძირითადად უკვე გადავლახეთ ტექნიკის დარგში შიმშილის პერიოდი.

მაგრამ, გადავლახეთ რა ტექნიკის დარგში შიმშილის პერიოდი, ჩვენ შევედით ახალ პერიოდში, პერიოდში, მე ვიტყოდი, შიმშილისა ადამიანთა დარგში, კადრების დარგში, იმ მუშაკთა დარგში, რომელთაც შეუძლიათ ტექნიკის დამორჩილება და მისი წინ წაწევა. საქმე იმაშია, რომ ჩვენ გვაქვს ფაბრიკები, ქარხნები, კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეობები, ტრანსპორტი, გვყავს არმია, გვაქვს ტექნიკა მთელი ამ საქმისათვის, მაგრამ გვაკლია ისეთი ადამიანები, რომელთაც ჰქონდეთ საკმაო გამოცდილება იმისათვის, რომ გამოსწურონ ტექნიკას იმის მაქსიმუმი, რის გამოწურვაც კი მისგან შეიძლება. წინათ ჩვენ ვამბობდით, რომ «ტექნიკა წყვეტს ყველაფერს». ეს ლოზუნგი ჩვენ იმ მხრივ დაგვეხმარა, რომ ტექნიკის დარგში შიმშილის ლიკვიდაცია მოვახდინეთ და მუშაობის ყველა დარგში შევქმენით უფართოესი ტექნიკური ბაზა ჩვენი ადამიანების შესაიარაღებლად პირველხარისხოვანი ტექნიკით. ეს ძალიან კარგია. მაგრამ ეს სრულებით და სრულებით არ არის საკმარისი. ტექნიკა რომ ავამოძრაოთ და ბოლომდე გამოვიყენოთ, საჭიროა ტექნიკას დაუფლებული ადამიანები, საჭიროა კადრები, რომელთაც შესწევთ უნარი აითვისონ და გამოიყენონ ეს ტექნიკა ხელოვნების მთელი ოსტატობით. ტექნიკა უადამიანებოდ, რომელთაც დაუფლებული აქვთ ტექნიკა, — მკვდარია. ტექნიკას იმ ადამიანების მეთაურობით, რომლებიც ტექნიკას დაეუფლნენ, შეუ-

ძლია და კიდევაც უნდა მოახდინოს სასწაულები. ჩვენს პირველხარისხოვან ქარხნებსა და ფაბრიკებში, ჩვენს საბჭოთა მეურნეობებსა და კოლმეურნეობებში, ჩვენს ტრანსპორტზე, ჩვენს წითელ არმიაში საკმაო რაოდენობით რომ გვყავდეს კადრები, რომელთაც შეეძლებათ ამ ტექნიკის დაუფლება, მაშინ ჩვენი ქვეყანა სამჯერ და ოთხჯერ მეტ ეფექტს მიიღებდა, ვიდრე ახლა აქვს. აი ამიტომ ახლა მთავარი ყურადღება უნდა მიექცეს ადამიანებს, კადრებს, მუშაკებს, რომლებიც დაეუფლნენ ტექნიკას. აი ამიტომ ძველი ლოზუნგი — «ტექნიკა წყვეტს ყველაფერს», რომელიც წარმოადგენს უკვე განვლილი პერიოდის გამოხატულებას, როცა ჩვენ შიმშილს განვიცდიდით ტექნიკის დარგში, — ახლა უნდა შეიცვალოს ახალი ლოზუნგით, ლოზუნგით იმის შესახებ, რომ «კადრები წყვეტენ ყველაფერს». ეს არის ახლა მთავარი.

შეიძლება თუ არა ითქვას, რომ ჩვენმა მუშაკებმა მთლიანად გაიგეს და შეიგნეს ამ ახალი ლოზუნგის დიადი მნიშვნელობა? მე ამას ვერ ვიტყოდი. წინაალმდეგ შემთხვევაში ჩვენ არ გვექნებოდა ის უმსგავსო დამოკიდებულება ადამიანებისადმი, კადრებისადმი, მუშაკებისადმი, რასაც არაიშვიათად ვხედავთ ჩვენს პრაქტიკაში. ლოზუნგი — «კადრები წყვეტენ ყველაფერს» — მოითხოვს, რომ ჩვენი ხელმძღვანელნი უაღრესი მზრუნველობით ეკიდებოდნენ ჩვენს მუშაკებს, «ჰატარებსა» და «დიდებს», რა დარგშიც არ უნდა მუშაობდნენ ისინი, მზრუნველობით ზრდიდნენ მათ, ეხმარებოდნენ, როდესაც დახმარება ესაჭიროებათ, წაახალისებდნენ, როდესაც პირველ წარმატებებს გამოიჩენენ, აწინაურებდნენ მათ და სხვ.. მაგრამ ნამდვილად მთელ რიგ შემთხვევებში ჩვენ გვაქვს მუშაკებისადმი უსულგულო-ბიუროკრატიული და პირდაპირ უმსგავსო დამოკიდებულების ფაქტები. არსებითად, სწორედ ამით აიხსნება, რომ ნაცვლად იმისა, რომ შეისწავლონ ადამიანები და მხოლოდ შესწავლის შემდეგ დააყენონ ისინი პოსტებზე, ხშირად ადამიანებს პაიკებივით ისვრიან აქეთ-იქით. მანქანების დაფასება და პატაკის წარდგენა იმის შესახებ, თუ რაოდენი ტექნიკა მოგვეპოვება ფაბრიკა-ქარხნებში, — ეს ისწავლეს. მაგრამ მე არ ვიცი არც ერთი შემთხვევა, რომ ასეთივე ხალისით წარედგინოთ პატაკი იმაზე, თუ რამდენი ადამიანი აღეზარდეთ ამა თუ იმ პერიოდში და როგორ ვეხმარებოდით ადამიანებს იმაში, რომ ისინი გაზრდილიყვნენ და გამობრძმედილიყვნენ მუშაობაში. რით აიხსნება ეს? ეს აიხსნება იმით, რომ ჩვენში ჯერ კიდევ ვერ ისწავლეს ადამიანების დაფასება, მუშაკების დაფასება, კადრების დაფასება.

მე მაგონდება შემთხვევა ციმბირში, სადაც ერთ დროს გადასახლებული ვიყავი. ეს მოხდა გაზაფხულზე, წყალდიდობის დროს. ოცდაათიოდე კაცი წავიდა მდინარეზე ხე-ტყის დასაჭერად, რომელიც ვეებერთელა აბობოქრებულმა მდინარემ გაიტაცა. საღამოს ისინი სოფელში დაბრუნდნენ, მაგრამ ერთი ამხანაგი აკლდათ. როცა შევეკითხე, თუ რა იქნა ოცდამეათე, მათ გულგრილად მიპასუხეს: ოცდამეათე «იქ დარჩაო». ჩემს შეკითხვაზე: «როგორ თუ იქ დარჩა-მეთქი?» მათ ასევე გულგრილად მიპასუხეს: «რაღა საკითხავია, დაიხრჩო, ცხადია». ამავე დროს ერთი მათგანი აფუსფუსდა, სადღაც მიეჩქარებოდა; განაცხადა: «უნდა წავიდე, ცხენს წყალი დავალევინოო». ჩემს საყვედურზე, რომ მათ პირუტყვი უფრო ებრალებათ, ვიდრე ადამიანი, ერთმა მათგანმა ასე მიპასუხა და ეს პასუხი ყველამ მოუწონა: «რა შესაბრალისია ადამიანი? ადამიანის გაკეთება ყოველ წუთს შეგვიძლია. აი ცხენისა კი... აბა სინჯეთ ცხენის გაკეთებაო». **(საერთო გამოცოცხლება დარბაზში).** აი ერთი შტრიხი, იქნებ მცირემნიშვნელოვანი, მაგრამ მეტად დამახასიათებელი. მე მგონია, ზოგიერთი ჩვენი ხელმძღვანელის უსულგულო დამოკიდებულება ადამიანებისადმი, კადრებისადმი და ადამიანთა დაფასების უნარის უქონლობა წარმოადგენს ადამიანისადმი ადამიანის იმ უცნაური დამოკიდებულების ნაშთს, რომელმაც გამოხატულება პოვა შორეულ ციმბირში მომხდარ და ამ წუთს აქ ნაამბობ ეპიზოდში.

მაშ ასე, ამხანაგებო, თუ გვინდა წარმატებით დავძლიოთ შიმშილი ადამიანთა დარგში და მივაღწიოთ იმას, რომ ჩვენს ქვეყანას ჰყავდეს საკმაო კადრები, რომელთაც შეეძლებათ წინ წასწიონ ტექნიკა და აამოქმედონ იგი, — ჩვენ უწინარეს ყოვლისა უნდა ვისწავლოთ ადამიანთა დაფასება, კადრების დაფასება, თვითეული მუშაკის დაფასება, რომელსაც შეუძლია სარგებლობა მოუტანოს ჩვენს საერთო საქმეს. საჭიროა, ბოლოს და ბოლოს, გავიგოთ, რომ მთელი იმ ძვირფასი კაპიტალებიდან, რომლებიც ქვეყნად მოიპოვება, ყველაზე ძვირფას და ყველაზე გადამწყვეტ კაპიტალს წარმოადგენენ ადამიანები, კადრები. საჭიროა გავიგოთ, რომ ჩვენს ახლანდელ პირობებში «კადრები წყვეტენ ყველაფერს». თუ გვეყოლება კარგი და მრავალრიცხოვანი კადრები მრეწველობაში, სოფლის მეურნეობაში, ტრანსპორტზე, არმიაში, — ჩვენი ქვეყანა უძლეველი იქნება. თუ ასეთი კადრები არ გვეყოლება, — მაშინ ორივე ფეხით ვიკოჭლებთ.

ვამთავრებ რა სიტყვას, ნება მომეცით წარმოვთქვა სადღეგრძელო ჩვენი აკადემიკოსების — წითელი არმიის კურსდამთავრებუ-

ლების ჯანმრთელობისა და წარმატებისათვის! ვუსურვებ მათ წარმატებას ჩვენი ქვეყნის თავდაცვის ორგანიზაციისა და ხელმძღვანელობის საქმეში!

ამხანაგებო! თქვენ დაამთავრეთ უმაღლესი სკოლა და მიიღეთ იქ პირველი წრთობა. მაგრამ სკოლა მხოლოდ მოსამზადებელი საფეხურია. კადრების ნამდვილი წრთობა ხდება ცოცხალ სამუშაოზე, სკოლის გარეთ, სიძნელეებთან ბრძოლისას, სიძნელეების გადალახვისას. გახსოვდეთ, ამხანაგებო, რომ მხოლოდ ის კადრებია კარგი, რომელთაც სიძნელეებისა არ ეშინიათ, რომლებიც სიძნელეებს არ გაურბიან, არამედ, პირიქით, — სიძნელეებს ეგებებიან იმისათვის, რომ გადალახონ და ლიკვიდაცია უყონ მათ. მხოლოდ სიძნელეებთან ბრძოლაში იწრთობიან ნამდვილი კადრები. და თუ ჩვენს არმიას საკმარისი რაოდენობით ეყოლება გამოწრთობილი კადრები, იგი უძლეველი იქნება.

თქვენი სადღეგრძელო იყოს, ამხანაგებო! **(მთელი დარბაზის მჭუხარე ტაში. ყველანი ფეხზე დგებიან და ხმამაღლა «ვაშას» ძახილით მიესალმებიან ამხანაგ სტალინს).**